

ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ОТРИМАННЯ ДРУГОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ

Д. І. Любенко

Херсонський державний університет, daria.liubenko@university.kherson.ua

Науковий керівник: кандидатка психологічних наук, доцентка

О.В. Шелестова

Постановка проблеми. У часи військового конфлікту отримання додаткової освіти набуває особливої вагомості через унікальні виклики та умови, з якими стикаються особи.

По-перше, психологічний аспект цього явища розглядає мотивацію та менталітет осіб, які обирають отримання другої вищої освіти під час війни. Розуміння основних психологічних детермінант, таких як бажання особистого розвитку, кар'єрного зростання чи стратегічні стратегії пристосування до невизначеності, допоможе визначити уявлення про людську поведінку та стійкість у надзвичайних умовах.

По-друге, вивчення соціополітичних чинників, що впливають на рішення отримувати другу вищу освіту під час військових конфліктів, є ключовим для комплексного аналізу. Фактори, такі як економічна нестабільність, зміни в вимогах ринку праці та потреба у спеціалізованих навичках у зонах конфлікту, можуть спонукати осіб до отримання додаткової освіти як стратегічної реакції на змінюючіть умови.

Виклад основного матеріалу. Проаналізувавши декілька наукових публікацій нами було визначено, що внутрішні складові, що визначають потенціал вищих навчальних закладів (ЗВО), включають: фінансовий потенціал (фінансові ресурси, які доступні для університету, такі як бюджетні асигнування, гранти, пожертви та інші джерела фінансування), матеріальний потенціал (фізичні ресурси університету, такі як будівлі, споруди, лабораторії, обладнання та інфраструктура, які необхідні для забезпечення навчального процесу та дослідницької діяльності), нематеріальний потенціал (репутація

університету, його історія, культурні та наукові цінності, які визначають його привабливість для студентів, викладачів та дослідників), інформаційний потенціал (доступ до інформаційних ресурсів, бібліотек, баз даних, технологій та інших засобів, які допомагають університету забезпечувати якісну освіту та наукові дослідження), кадровий потенціал (викладацький склад, дослідницький персонал та адміністративний персонал університету, які мають велике значення для забезпечення якості освіти та наукової діяльності), просторово-часовий потенціал (фізичний простір та час, доступний для навчання, дослідження та інших академічних заходів університету, такі як аудиторії, бібліотеки, лабораторії, робочі місця та розклад занять)

Важливим явищем у контексті освіти в умовах війни є дистанційне навчання – форма освіти, яка здійснюється без присутності учнів та викладачів у традиційних навчальних приміщеннях. У даній формі навчання використовуються інформаційно-комунікаційні технології для забезпечення спілкування, обміну матеріалами та виконання навчальних завдань віддалено(Кокарева, 2022).

Психологічний аспект відіграє важливу роль у мінімізації стресового впливу військових подій на студентів та педагогічний персонал, що вимагає впровадження системи психологічної підтримки та консультування. Адаптація освітніх програм до потреб, пов'язаних із воєнним конфліктом, вимагає перегляду та розширення практичних навичок та знань, що є актуальними в умовах військових дій.

Отже, використання дистанційного навчання, застосування інновацій та здійснення евакуації студентів є важливими чинниками для забезпечення якісної освіти в умовах воєнного конфлікту. Гуманітарна допомога, психологічна підтримка та постійне вдосконалення освітніх програм є ключовими аспектами, спрямованими на забезпечення стабільного розвитку освіти та майбутнього України.

Параметри мотивації та життєстійкості студентів в умовах воєнних дій включають чітко сформульовані цілі та мети, доступ до необхідних ресурсів,

підтримку від родини, друзів та викладачів, адаптивність до змін, стресостійкість та віру у майбутнє. С. М. Ольховецький вказує, що мотивація є взаємодією та перетворенням, де суб'єкт та ситуація впливають один на одного, і в результаті виникає конкретна поведінка. Вона пояснює направленість дій, організованість та стійкість цільової активності, спрямованої на досягнення певної мети (Ольховецький, 2020).

Багато наукових досліджень, як і закордонних, так і вітчизняних, присвячено аналізу життестійкості. Л. М. Смольська вказує, що життестійкість – це здатність особистості протистояти труднощам, стресовим ситуаціям та негативним впливам, зберігаючи при цьому психологічну стійкість і здатність адаптуватися до змін, зберігаючи позитивний настрій та ефективність у досягненні цілей (Смольська, 2021).

Мотивація, як внутрішній ресурс, спонукає людину до досягнення своїх цілей, допомагаючи подолати труднощі та недоліки на шляху до успіху. Вона надихає людину на активність, наполегливість у праці над поставленими завданнями.

Життестійкість, з іншого боку, визначає здатність людини протистояти труднощам, стресам та випробуванням, зберігаючи позитивний психологічний стан і продовжуючи працювати над досягненням мети навіть у важких умовах. Вона допомагає людині залишатися стійкою, адаптивною та реалізованою, навіть коли її зустрічають перешкоди та виклики.

Висновки. Разом мотивація та життестійкість створюють потужну комбінацію, яка допомагає людині досягати великих успіхів і впоратися з будь-якими життєвими випробуваннями. Їх важливість полягає у здатності спонукати та підтримувати людину в її пошуках та подоланні труднощів, роблячи можливим досягнення максимального потенціалу та особистісного розвитку.

Література:

1. Кокарева А. М. Особливості дистанційного навчання здобувачів вищої освіти в умовах війни. Актуальні проблеми вищої професійної освіти. Київ, 2022. С. 52-53

2. Ольховецький С. М. Мотивація учбової діяльності та її формування. Психологічний журнал. №5. 2020. С. 41.

3. Смольська Л. М. Стресостійкість та життєстійкість: креативна модель формування в сучасних умовах. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Психологія. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Випуск 4. С. 113–117.